

חודיה בשולחן שבת

לפרשת ויצא

מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

צאת שבת	כניסת שבת	
17:13	16:05	חיפה
17:15	16:14	תל אביב
17:14	15:59	ירושלים
17:16	16:20	באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו לחוייה חינוכית מעצימה, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך העשרת השיח התורני בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת, אחד לכל סעודה. ראשון עוסק בדימוי עם ישראל לעפר. השני במשתה שעשה לבן בנישואי יעקב ולאה. והשלישי עוסק בביאור מעשיו של יעקב עם הצאן. המלצות לפעולה בצבע חום.

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה ראשונה דימוי עם ישראל לעפר

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

הקב"ה הבטיח ליעקב: "וְהָיָה זֶרְעֲךָ כְּעֵפֶר הָאָרֶץ וּפְרָצְתָּ יָמָּה וּקְדָמָה... [כח, יד]. נשאלת השאלה: מדוע הקב"ה דימה את צאציו של יעקב לעפר הארץ?

1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נמקד את הילדים בחשיבה, מה המיוחד בעפר הארץ.
2. נשאל את הילדים מה המיוחד בעם ישראל.
3. נכוון אותם לחשוב על מה שאירע בהיסטוריה של עם ישראל.

2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

- **מדרש רבה (סט, ה):** "מה עפר הארץ אינו מתברך אלא במים, כך בניך אין מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה כמים, ומה עפר הארץ מבלה את כל כלי מתכות והוא קיים לעולם כך בניך מבלין את כל העולם והם קיימים לעולם".
- **פסיקתא זוטרתי:** "מה עפר בכל מקום, אף בניך בכל מקום, ומה עפר הארץ אין מתברך אלא במים, כך ישראל אין מתברכין אלא בתורה שנמשלה במים, ומה עפר קיום לעולם, אף בניך יסודו של עולם".
- **כלי יקר:** הקב"ה המשיל לעפר הארץ לומר שלאחר העינוי [יש אומרים בזכותו], יהיו עם ישראל כעפר שהכל דשים עליו, ואח"כ יפרצו וירבו צאצאיו.

3

תשובה ל"מיטיבי לכת":

רבינו בחיי: העפר מורה גם על שפלות וגם על מעלה. הקב"ה רמז ליעקב שצאצאיו יהיו שפלים בין האומות כעפר ומדרך כף רגל. אך בסוף יעלו על כל האומות ויתגברו, כמו עפר שעל אף היותו מדרך לכל אדם, הוא מתאבק ועולה על הדורכים עליו.

4

אפשרויות להרחבה:

לשאול את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

5

מומלץ להדפיס לעיון בסעודת שבת

*לתשובות נוספות ניתן לעיין בספרי תורתך שאלתי

מעוניינים להפיץ באזרכם את עלוני 'חוויה בשולחן שבת' מודפסים?

שלחו את המילים 'עלון מודפס' למייל Office@shaalti.co.il או לווואטסאפ 052-9453811

חודיה בשולחן שבת

לפרשת ויצא
מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

סעודה שניה המשתה שעשה לבן בנישואי יעקב ולאה

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בנישואי יעקב ולאה כותבת התורה: "וַיֵּאָסֶף לְבֶן אֶת כָּל אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מְשֻׁתָּה" [כט, כב]. נשאלת השאלה: לשם מה כתבה זאת התורה? **מה מלמדת התורה בתיאור המשתה שעשה לבן לאנשי מקומו?**

1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. מה היה מעמדו של לבן בקרב בני מקומו?
2. מה היה יחסו של לבן לאנשי מקומו?
3. מדוע רק כשחיתן אותו עם לאה עשה משתה? מדוע כשנשא יעקב לאחר מכן את רחל לאשה לבן לא עשה משתה?

2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות * שלפניכם:

- **מדרש שכל טוב:** "כדי לרמאות ביעקב ולרמות בהן: 'וַיַּעַשׂ מְשֻׁתָּה' משלהם, ולכך נקרא לבן הארמי, שאפילו באנשי מקומו היה מרמה. אמר להם: יודעין אנחנו שאנו דחוקין למים, ומיום שבא צדיק זה נתברכו המים ונתרווחנו בהן, אם רצונכם נשמחה במשתה ונרמה בו את לאה, ומאהבתו את רחל הוא שוהה אצלינו עוד ז' שנה. אמרו: מה שטוב בעיניך עשה. אמר להן: תנו משכנות, שלא תפרסמו הדבר, נתנו משכנות, הלך ולקח בהן בשר ולחם ויין והאכילם **משלהם**, והיו מקלסין לפניו הילייה הילייה, כלומר היא לאה, אפס כי לא מכיר ומבין".
- **תולדות יצחק:** לבן נקרא 'לבן הרמאי' ע"ש רמאותו. הוא אסף את אנשי המקום למשתה, לא כאברהם שנתן להם לאכול, וגם לא כמו לוט, אלא עשה משתה, בקביעות על היין כדי לשכר את יעקב ביין, שלא יבחין בין רחל ללאה, שהרי כשחיתן את רחל לא עשה משתה.
- **הנצי"ב מוולוז'ין:** הסדר צריך להיות שונה, תחילה 'וַיַּעַשׂ מְשֻׁתָּה', שיכין את המשתה ורק לאחר שהמשתה יהיה מוכן 'וַיֵּאָסֶף'. אבל לבן פעל הפוך, ללמדנו שמתחילה אסף אותם ואמר להם לפני המשתה בסוד שרוצה לרמות את יעקב ושלא יגלו.

3

תשובה ל"מיטיבי לכת":

מלבי"ם: לבן אסף את אנשי המקום, כדי שיסכימו על המנהג שלא לתת את הצעירה לפני הבכירה. מטרתו היתה שיעקב יתבייש לגרש את לאה מפני הפרסום. וכמו כן, שלא יבדוק לפני כן אם היא לאה או רחל, שיסמוך שלא ירמה אותו במעמד כל אנשי העיר.

4

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.**

5

חודיה בשולחן שבת

לפרשת ויצא

מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

סעודה שלישית ביאור מעשיו של יעקב

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כשיעקב רעה את צאן לבו, כתוב: "ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות מחשף הלבן אשר על המקלות" [ל, לז]. נשאלת השאלה: **מדוע יעקב עשה זאת?** האם אין בכך רמאות?

1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. האם השכר שלבן שילם ליעקב היה הוגן והולם?
2. יעקב מכונה 'איש האמת', האם יתכן לחשוד שעשה מעשה שאינו ראוי?
3. האם יעקב עשה זאת לצאן של לבו, או שעשה בצאן שלו עצמו?

2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

- **פסיקתא זוטרתא:** "ואם תאמר, היאך עשה יעקב ככה, להציג את המקלות על הבריכות ליחמנה במקלות, והדבר נראה כגניבה? תשובה, **חלילה אין זה גניבה**, שהמלאך כבר אמר לו, שנאמר 'ואשא עיני ואראה', **מה שעשה עפ"י המלאך עשה**, שכן דרך האות שיבוא על עשיית המעשה, כמו שעשה משה רבינו במצרים בשחין, שזרק פיח כבשן ונעשה שחין, וכן הכנים, וכיו"ב... כך עשה יעקב אבינו ע"י מעשה, והיה המלאך מסייע לו, וילדו כיוצא במקלות... ללמדך כי סייעתא מן שמיא היה".
- **רד"ק:** יעקב לא עשה זאת מיד. בשנה הראשונה נולדו לו נקודים וטלואים רבים בברכת ה' ורק כעבור שנה החל לשים את המקלות, **באלו שהיו שלו** שיולידו בדמותם.
- **רמב"ן:** לאחר שסיכמו ביניהם שזה יהיה שכרו, היה יעקב רשאי לעשות כל שנצרך כדי להגביר את הולדת הצאן. [בכור שור סבור שזה היה התנאי ביניהם, שהרי יעקב לא עשה זאת בהיחבא, אלא בשיקתות המים, מקום גלוי, שרועי לבן בודאי ראו וידעו ממעשה זה, שנמשך זמן רב].

3

תשובה ל"מיטיבי לכת":

דעת זקנים מבעלי התוספות: יעקב אמר ללבן 'הסר משם כל שֶׁה נֶקֶד וְטְלוּא וְכֹל שֶׁה חוּם בְּקִשְׁבִים', כלומר את הקטנים, שלא יאמרו שהם גנובים, אבל על הגדולים לא אמר לו להסיר, שהרי רצה שיולידו כמותן. לעומת זאת לבן שינה את התנאי והסיר גם את הגדולים, כפי שכתוב 'וַיִּסַּר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת הַתְּיָשִׁים', ולכן יעקב עשה כל שביכולתו למזער את הגניבה של לבו.

4

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.**

5

שאלות נוספות להרחבה

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

1 ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו [כט, ה] מדוע ייחס את לבן לנחור סבו ולא לבתואל אביו?

2 ויאמר אעבדה שבע שנים ברחל בתך הקטנה [כט, יח] מדוע יעקב הציע שיעבוד 'שבע שנים' ולא פחות מכך?

3 ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי (ל, כה) מדוע יעקב ביקש מלבן ללכת רק לאחר שיוסף נולד?

4 ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך (לא, ג) מדוע התגלה אליו הקב"ה דוקא כעת?

"נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות!

הרב חגי ולוסקי
מרצה ומחבר ספרים רבי מכר, מציג פריצת דרך בלימוד פרשות התורה בדרך שאלות ותשובות

מעוניינים בעלון חויה בשולחן שבת?
סרקו את הברקוד

הזמינו את ספרי תורתך שאלתי והספרים בדרך אליכם
בנייד / וואטסאפ
052-9453811

לקבלת העלון 'חויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חויה' למייל Office@shaalti.co.il או לוואטסאפ 052-9453811

לקבלת "טעימות" מספרי 'תורתך שאלתי' שלחו את המילה 'דוגמא'